

ონლაინ და/ან შერეული სწავლების ტიპოლოგია

შესავალი

ტექნოლოგიების განვითარებასთან ერთად იცვლება მიდგომა სწავლების ტრადიციულ მეთოდებთან მიმართებაშიც. დღეისათვის ცოდნის ეფექტურად მიღება შესაძლებელია აუდიტორიის გარეშე. ეს ელექტრონული სწავლისა და მასზე დაფუძნებული სწავლების მეთოდების დამსახურებაა. ინტერნეტით სწავლას გაცილებით გრძელი ისტორია აქვს. უმაღლეს განათლებაში e-learning მეთოდოლოგიის დანერგვა და გამოყენება დიდწილად დრომ განაპირობა. ელექტრონული სწავლების უპირატესობები უდაოა. ონლაინ სწავლება და ჰიბრიდული მოდელები მუდმივად დარჩება განათლების სისტემაში. ტექნოლოგია ხელს უწყობს უწყვეტ პროფესიულ განვითარებას როგორც მოსწავლისთვის, ასევე პედაგოგისთვის. ელექტრონულმა სწავლებამ გააძლიერა არაფორმალური სწავლის მნიშვნელობა. ინტერნეტის ზრდამ, ინტერნეტზე ხელმისაწვდომობის გაზრდამ განაპირობა ელექტრონული სწავლებისა და ელექტრონული სწავლის ფართო მასშტაბიანი გამოყენება. კვლევების თანახმად ონლაინ სწავლება საუკეთესოდ მუშაობს პედაგოგებისთვის, რომლებსაც სურთ თავიანთი სტუდენტებისთვის სწავლის სხვადასხვა გზები ეფექტურად უზრუნველყონ. ახალი ტექნოლოგიები მნიშვნელოვან გავლენას ახდენენ სწავლის მთელ სისტემაზე, როგორც სწავლის მიწოდების, ასევე მოთხოვნის მხრივ. ტექნოლოგია მხოლოდ ამარტივებს სწავლის პროცესს. ელექტრონული სწავლება არის მოსწავლეზე ორიენტირებული სისტემა. პედაგოგი რჩება სწავლის მართვის აუცილებელ სახელმძღვანელოდ. ახალი ტექნოლოგიები მძლავრი ძალაა მიზნების მისაღწევად, რადგან ისინი უზრუნველყოფენ ყველა ინფორმაციის ხელმისაწვდომობას. დღეს უფრო მნიშვნელოვანია მისი გამოყენების შესაძლებლობა. დისტანციაზე და დროზე დაკავშირებამ დიდი გავლენა მოახდინა არა მხოლოდ სწავლის შესაძლებლობების თვალსაზრისით, არამედ უფრო ფართო სოციალურ კონტექსტში. ელექტრონული სწავლება შეიძლება არ მოითხოვდეს სწავლის ახალ თეორიებს სწავლის გამოცდილების გასათვალისწინებლად, მაგრამ ის განსაზღვრავს ახალ სასწავლო პარადიგმას. გლობალურ ინტერაქტიულობაზე, თანამშრომლობით სწავლაზე და საგანმანათლებლო აქტივობებსა და რესურსებზე უწყვეტი ხელმისაწვდომობის საფუძველზე, ის უზრუნველყოფს მიდგომას, რომელიც ხაზს უსვამს საერთაშორისო კავშირებს და აყალიბებს მუშაობის, სწავლისა და პრობლემის გადაჭრის ახალ გზებს.

გამოწვევაა პედაგოგებისთვის და ტრენერებისთვის მიაღწიონ საერთო მიზნის განვითარებას ეფექტური E-learning ან E-სასწავლო პროგრამებით. ბევრი თანამედროვე დასავლური ელექტრონული სწავლების პედაგოგიკა ეფუძნება მრავალფეროვანი სოციალური სწავლის მოდელებს, რომლებიც ხაზს უსვამენ კონტექსტის მნიშვნელობას, სიტუაციას და თანამშრომლობით პროცესებს.

ლიტერატურის მიმოხილვა. დისტანციაზე და დროზე დაკავშირებამ დიდი გავლენა მოახდინა არა მხოლოდ სწავლის შესაძლებლობების თვალსაზრისით, არამედ უფრო ფართო

სოციალურ კონტექსტში. მობილური ტელეფონებით კომუნიკაციამ ხელი შეუწყო ამ ცვლილებებს, ელექტრონული სწავლება შეიძლება არ მოითხოვდეს სწავლის ახალ თეორიებს სწავლის გამოცდილების ბუნების გასათვალისწინებლად, მაგრამ ბევრი მკვლევარი (სპექტორ და ანდერსონი 2001) ასკვნის, რომ ის განსაზღვრავს ახალ სასწავლო პარადიგმას:

ელექტრონული სწავლება (ონლაინ სწავლება). ელექტრონული სწავლება არის სწავლების პროცესი, რომელიც იყენებს ინტერნეტს მასწავლებლებსა და სტუდენტებს შორის კომუნიკაციისთვის. შესაბამისი ხელსაწყოების წყალობით, როგორცაა ელექტრონული სწავლების პლატფორმები და ცოდნის გადაცემისთვის საჭირო აპლიკაციები, ხშირად შესაძლებელია მასალების გამოყენება ასინქრონული ფორმით. ელექტრონული სწავლების მეთოდოლოგია მოითხოვს ოდნავ განსხვავებული პრაქტიკის შემუშავებას, ვიდრე ტრადიციული სწავლის მეთოდები. შესაბამისი ინსტრუმენტები იძლევა კურსის მონაწილეთა ჩართულობის საშუალებას, ცოდნის ეფექტურ გადაცემას ინტერაქტიული გადაწყვეტილებების საშუალებით, ასევე მონაწილეთა ცოდნის დამადასტურებელი ტესტებით. მობილური ტექნოლოგიები სულ უფრო პოპულარული ხდება. ელექტრონული სწავლების გაკვეთილებს, რომლის დროსაც ტაბლეტები ან სმარტფონები გამოიყენება, M-learning ეწოდება. ამ გზით სტუდენტებს შეუძლიათ მონაწილეობა მიიღონ არა მხოლოდ სხვადასხვა კურსებსა და ტრენინგებში, არამედ უნივერსიტეტების მიერ ორგანიზებულ ტრადიციულ გაკვეთილებში. ონლაინ სწავლების შინაარსი შეიძლება მოიცავდეს ჩაწერილ ლექციებს, ვიდეოებს, PowerPoint-ის სლაიდებს, სასწავლო სახელმძღვანელოებს, რეკომენდებული კითხვისა და თვითშეფასების სავარჯიშოებს. მას ასევე მოიხსენიებენ, როგორც ელექტრონულ სწავლებას და არის თვითშესწავლის ფორმა.

სწავლის ტრადიციული მეთოდებისგან განსხვავებით, ელექტრონული სწავლება სტუდენტებს, ტრენინგზე მყოფ თანამშრომლებს საშუალებას აძლევს მონაწილეობა მიიღონ ორგანიზებულ სასწავლო პროცესში მიუხედავად მათი ფიზიკური მდებარეობისა. უმაღლეს განათლებაში ელექტრონული სწავლების შესახებ სხვადასხვა კვლევითი ნაშრომის ბოლო მიმოხილვამ გამოავლინა ოთხი ძირითადი მახასიათებელი [1].

- **დიალოგი:** ელექტრონული ფოსტის, ბიულეტენების დაფების, „რეალურ დროში“ ჩატის, ასინქრონული ჩატის, ჯგუფური დისკუსიებისა და დებატების გამოყენებით, მოდერატორი აყალიბებს ინტერაქტიულ შესაძლებლობებს კურსის შინაარსში.

- **ჩართულობა:** მოიცავს პასუხებს სტრუქტურირებულ ამოცანებში, მასალასთან აქტიურ ჩართულობას, თანამშრომლობას და მცირე ჯგუფის აქტივობებს.

- **მხარდაჭერა:** მოიცავს პერიოდულ პირისპირ კონტაქტს, ონლაინ სამეურვეო ზედამხედველობას, თანატოლთა მხარდაჭერას, რჩევებს ექსპერტებისგან, გამოხმაურებას მუშაობის შესახებ, მხარდაჭერის სერვისებსა და პროგრამულ ინსტრუმენტებს. ეს არის წარმატებული ონლაინ კურსების ყველაზე მნიშვნელოვანი მახასიათებელი.

- **კონტროლი:** მიუთითებს იმაზე, თუ რამდენად აკონტროლებენ მოსწავლეები ძირითად სასწავლო აქტივობებს და წახალისებულნი არიან განახორციელონ ეს კონტროლი. სავარჯიშოებზე პასუხები, ტემპი და დრო, შინაარსის არჩევანი, სასწავლო აქტივობების მართვა, კურსის შინაარსის ნავიგაცია, საერთო მიმართულება და შესრულების შეფასება.

რატომ არის ელექტრონული სწავლება მნიშვნელოვანი. ელექტრონული სწავლების მეთოდები და ტექნოლოგია მნიშვნელოვანია როგორც სტუდენტების განათლებისთვის, ასევე სხვადასხვა სფეროში დასაქმებული პერსონალის პროფესიული განვითარებისთვის. დასაქმებული პერსონალი საჭიროებს ახალი მეთოდების მიწოდებას, რომლებიც გაზრდის

მათ ადაპტირებას სწრაფად ცვალებად გარემოში. უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებები ახორციელებენ ელექტრონული სწავლების მეთოდებს ინტერნეტით აღჭურვილი ელექტრონული მოწყობილობების გაზრდილი გამოყენებით აუდიტორიებში. ელექტრონული სწავლების პლატფორმები დღეს მრავლად არის წარმოდგენილი როგორც სტუდენტებისთვის, ასევე პედაგოგებისთვის.

რა არის საჭირო ელექტრონული სწავლისთვის? უნივერსიტეტები სულ უფრო ხშირად აძლევენ სტუდენტებს შესაძლებლობას ისწავლონ არა მხოლოდ ადგილზე, არამედ დისტანციურად. ეს დაზოგავს დროსა და რესურსებს. დისტანციური სწავლება მოითხოვს პედაგოგების განსხვავებულ მიდგომას და ტექნოლოგიების ეფექტურად გამოყენებას. სწორი პლატფორმით შესაძლებელია გაკვეთილების ოპტიმალური კურსის დაგეგმვა.

ელექტრონული სწავლების პლატფორმა: ყველაზე მნიშვნელოვანი ფუნქციები. ყველაზე მნიშვნელოვანი ფუნქციები, რომლებიც უნდა იქნეს გამოყენებული ელექტრონული სწავლების პლატფორმის არჩევისას:

- მარტივი გამოსაყენებელი: იმისათვის, რომ სწავლა იყოს სიამოვნება, ტექნიკური საკითხები არ უნდა იყოს რთული. ამიტომ, თქვენ უნდა დარწმუნდეთ, რომ რეგისტრაციის, ოთახის მართვისა და სტუდენტებთან კომუნიკაციის პროცესი მაქსიმალურად მარტივია და მას შეუძლია გაუმკლავდეს ნებისმიერ მომხმარებელს, მიუხედავად მათი ტექნიკური უნარებისა.

- სხვადასხვა აქტივობებზე წვდომა: ელექტრონული სწავლების აქტივობები შეიძლება მოიცავდეს სხვადასხვა ტიპის სასწავლო ღონისძიებებს – სტანდარტული გაკვეთილებიდან და პრაქტიკული სავარჯიშოებიდან ლექციებამდე. ამიტომ, შესაძლებელი უნდა იყოს მათი ჩატარება თქვენს მიერ არჩეული პლატფორმის გამოყენებით. ცალკე ოთახები საშუალებას გაძლევთ დაყოთ თქვენი აუდიტორია მცირე ჯგუფებად, სადაც მონაწილეებს შეუძლიათ კონცენტრირება მოახდინონ კონკრეტულ დავალებაზე ან თანამშრომლობაზე.

- ვირტუალურ საკლასო ოთახებზე წვდომის კონტროლი: ასეთი პრობლემების თავიდან აცილება მარტივად შეიძლება უსაფრთხოების ფუნქციების გამოყენებით.

- ინტერაქტიული ფუნქციები: დისტანციური სწავლება მოითხოვს სრულიად ახალ გზებს მონაწილეთა ჩართვისთვის. ეს მოიცავს პრეზენტაციის რეჟიმებს, კითხვა-პასუხის სესიებს, ეკრანის გაზიარება, ვირტუალური თეთრი დაფები თანამშრომლობა და გამოკითხვებისა და ტესტების შექმნის შესაძლებლობა.

- მობილური ტექნოლოგიების მხარდაჭერა: m-learning ხელმისაწვდომი იქნება მობილური აპლიკაციის წყალობით. ის საშუალებას აძლევს როგორც პედაგოგს, ასევე სტუდენტს, მიიღონ აქტიური მონაწილეობა.

- სტატისტიკა და გამოხმაურება: ტრენინგებისა და ონლაინ გაკვეთილების ჩატარებისას, ძალზე მნიშვნელოვანია სემინარის მუდმივად გაუმჯობესება და არა მხოლოდ სტუდენტების პროგრესის ანალიზი, არამედ სწავლების გამოყენებითი ტექნიკის პროგრესიც. ამ ასპექტში, ღონისძიების და მონაწილეობის სტატისტიკა ძალიან სასარგებლო იქნება.

რა განსხვავებაა ონლაინ სწავლასა და დისტანციურ სწავლებას შორის? როგორც ონლაინ სწავლება, ასევე დისტანციური სწავლება მოითხოვს ონლაინ სასწავლო ინსტრუმენტებს. საერთო ჯამში, არსებობს სამი ძირითადი განსხვავება ონლაინ და დისტანციურ სწავლებას შორის:

- ❖ მდებარეობა
- ❖ ურთიერთქმედება

❖ განზრახვა

განსხვავებები ადგილმდებარეობაში. მთავარი განსხვავება ონლაინ სწავლასა და დისტანციურ სწავლებას შორის არის ადგილმდებარეობა. ონლაინ სწავლის საშუალებით, სტუდენტებს შეუძლიათ ერთად იყვნენ კლასში ინსტრუქტორთან ერთად ციფრულ გაკვეთილებსა და შეფასებებზე მუშაობისას.

დისტანციური სწავლების გამოყენებისას სტუდენტები სახლში მუშაობენ ონლაინ რეჟიმში, ხოლო პედაგოგი ანაწილებს სამუშაოს და ამოწმებს ციფრულად.

განსხვავებები ურთიერთქმედებაში. ონლაინ სწავლება მოიცავს ლექტორსა და სტუდენტებს შორის რეგულარულ ინტერაქციას. ეს იმიტომ ხდება, რომ ონლაინ სწავლება გამოიყენება როგორც შერეული სწავლების ტექნიკა სხვა სწავლების სტრატეგიებთან ერთად. გამოიყენება კომუნიკაციის ციფრული ფორმები, როგორცაა შეტყობინებების აპლიკაციები, ვიდეოხარები, სადისკუსიო დაფები და სწავლის მართვის სისტემა (LMS).

განსხვავებები განზრახვაში. საბოლოო განსხვავება ონლაინ და დისტანციურ სწავლებას შორის არის სწავლების სტრატეგიის განზრახვა. ონლაინ სწავლება შექმნილია იმისთვის, რომ გამოიყენებოდეს სხვა პირისპირ სწავლების მეთოდებთან ერთად. ეს არის საგნების შერევის დამატებითი გზა, რათა უზრუნველყოთ სტუდენტებისთვის მრავალფეროვანი სწავლის შესაძლებლობა. დისტანციური სწავლება არის სწავლების მხოლოდ ონლაინ რეჟიმში მიწოდების მეთოდი და არა როგორც სწავლების სტილის ვარიაცია.

შერეული სწავლება – რით განსხვავდება ის ელექტრონული სწავლებისგან? შერეული სწავლება არის საკლასო სწავლებისა და ონლაინ სწავლების ნაზავი. კურსის მასალა ხელმისაწვდომია ონლაინ. ელექტრონულ სწავლებასთან ერთად, შერეული სწავლება სულ უფრო მეტ პოპულარობას იძენს. ამ ფორმულაში სწავლების ტრადიციული მეთოდები შერწყმულია ელექტრონული სწავლების ტექნიკასთან. ზოგიერთი გაკვეთილი შეიძლება ჩატარდეს უშუალოდ სალექციო დარბაზში, საკლასო ოთახში ან ლაბორატორიაში, ხოლო სხვა კურსები შეიძლება ჩატარდეს ონლაინ. ელექტრონული სწავლების პლატფორმამ ასევე უნდა უზრუნველყოს საჭირო მასალების ხელმისაწვდომობა, რაც კონსულტაციებისა და ინფორმაციის გაცვლის საშუალებას იძლევა. შერეული სწავლება უდავოდ მოიპოვებს პოპულარობას. ახლაც, ეს ფორმულა გამოიყენება არა მხოლოდ მრავალრიცხოვან ტრენინგებსა და კურსებში, არამედ სკოლებსა და უნივერსიტეტებში.

როგორ მუშაობს ელექტრონული სწავლება. ინსტრუქციის მიწოდება შესაძლებელია სტატისტიკური მეთოდების კომბინაციით, როგორცაა სასწავლო პორტალები, აუდიო/ვიდეო სტრიმინგი და პირდაპირი ვებ მაუწყებლობა; ინტერაქტიული მეთოდები, როგორცაა თემატური დისკუსიები, ჩეთები და ვიდეო კონფერენციები. სტუდენტებს, თანამშრომლებს აქვთ მეტი თავისუფლება აირჩიონ როგორ მიიღონ და როგორ უპასუხონ ელექტრონული სწავლების შინაარსს.

არსებობს სამი ძირითადი კრიტერიუმი, რათა უზრუნველყოფილ იქნეს ეფექტური ელექტრონული სწავლების პროგრამა:

- იზრდება მობილური ტელეფონების გამოყენება. ტელეფონების გამოყენება შესაძლებელია ტრენინგის მოთხოვნის, შეხსენებების ან მილოცვების გასაგზავნად ტრენინგის მიღწევებზე.

- გამოცდილებამ უნდა განახორციელოს სოციალური მახასიათებლები. სოციალური მედიის ან პლატფორმის გამოყენებით, რომელიც ასახავს სოციალური მედიის ძირითად მახასიათებლებს, ასევე დაუკავშირდნენ თანატოლებს და დამსაქმებლებს.

- გამოცდილებამ უნდა გამოიყენოს სხვადასხვა საშუალებები სხვადასხვა სწავლის სტილისთვის, მათ შორის ვიქტორინები, პოდკასტი, დემონსტრაცია და თხრობაზე დაფუძნებული ტრენინგი.

ონლაინ, დისტანციური და შერეული სწავლების დადებითი და უარყოფითი მხარეები.
ონლაინ, დისტანციური და შერეული სწავლება სულ უფრო მნიშვნელოვანი და ფართოდ გამოყენებული სწავლების მეთოდები ხდებოდა ჯერ კიდევ COVID-19-ის გავლენამდე და უდავოდ გაგრძელდება მისი გამოყენება მომავალში. მათი პოპულარობის მთავარი მიზეზი არის მათი მოქნილობა, რომელიც იზიდავს სხვა ვალდებულებების მქონე ადამიანებს. მათი პოპულარობის კიდევ ერთი მიზეზი ისაა, რომ შეგიძლია საკუთარი ტემპით ისწავლო. თუ რაღაც არ გესმით, შეგიძლიათ ისევ და ისევ გაიაროთ ის, სანამ არ გაიგებთ. ვებ-ზე დაფუძნებული ტრენინგი და ელექტრონული სწავლება იძლევა უფრო მეტ მოქნილობას, თუ როგორ მოიხმარს მოსწავლე ინფორმაციას და უფრო მეტ ადაპტირებას ახალ ხელმისაწვდომ ინფორმაციას. კრიტიკოსები აღნიშნავენ, რომ ვებ-ზე დაფუძნებული ტრენინგი კარგი ალტერნატივაა დამოუკიდებელი, თვითმოტივირებული სტუდენტებისთვის, მაგრამ ტექნიკური საკითხები და ადამიანური კონტაქტის საჭიროება ზღუდავს მის სარგებლობას სხვა სწავლის სტილის მქონე სტუდენტებისთვის. მაგალითად, მოსწავლემ, რომელიც იყენებს ასინქრონული ელექტრონული სწავლების მეთოდს, შესაძლოა ვერ შეძლოს ელექტრონული სწავლების კურსის წარმატებით დასრულება ვადის დამატებითი სტრუქტურის ან სინქრონული ელექტრონული სწავლების ან ტრადიციული სწავლების მეთოდის კითხვებზე მყისიერი პასუხის გარეშე.

ონლაინ სწავლება შესანიშნავი გზაა სტუდენტების ჩართულობის გასაზრდელად, რომელიც გამოიყენება შერეული სწავლების ტექნიკის ნაწილად;

- შერეული სწავლება მოიცავს სხვადასხვა სასწავლო რესურსებისა და სწავლების მეთოდ
- აკუთარი ტემპით და საჭიროებისამებრ გადახედონ სამუშაოს;
- სტუდენტებს შეუძლიათ მიიღონ თქვენი კურსის მასალა იმ დროს, რაც მათთვის საუკეთესოა, რაც მნიშვნელოვანია სტუდენტებისთვის, რომლებსაც შეიძლება ჰქონდეთ არარეგულარული სამუშაო გრაფიკი.

ონლაინ და დისტანციური სწავლების ნაკლოვანებები. როგორც ნებისმიერ საგანმანათლებლო სტრატეგიას, ონლაინ და დისტანციურ სწავლებას აქვს თავისი ნაკლი. არსებობს სამი ძირითადი პრობლემა, რომელიც შეიძლება წარმოიშვას ონლაინ სწავლების გამოყენებისას.

- თუ თქვენს მოსწავლეებს არ აქვთ რეგულარული წვდომა კომპიუტერებზე ან სხვა მოწყობილობებზე, რთული იქნება ონლაინ სწავლის რეალურად განხორციელება;
- ონლაინ სწავლება ბევრ შემთხვევაში იწვევს კლასში ეკრანთან გატარებული დროის შესახებ.

თუმცა, თუ იპოვით სწორ ბალანსს, შეგიძლიათ იპოვოთ გზა ეკრანთან გატარებული დროის შესამცირებლად, მაშინაც კი, როდესაც რეგულარულად იყენებთ ონლაინ სწავლებას.

დისტანციური სწავლების განხორციელებისას ოთხი ძირითადი პრობლემაა გასათვალისწინებელი.

✓ შეუძლებელია დისტანციური სწავლების გამოყენება, თუ თქვენს სტუდენტებს არ აქვთ წვდომა მოწყობილობებზე ან ინტერნეტზე სახლში.

✓ დისტანციური სწავლება მთლიანად ეყრდნობა სტუდენტების დისტანციურად სწავლას კომპიუტერიდან ან ტაბლეტიდან. ასე რომ, თუ თქვენ გყავთ სტუდენტები, რომლებსაც არ შეუძლიათ ამ გზით დაკავშირება, დისტანციური სწავლება არ იქნება.

✓ მეორეც, დისტანციური სწავლება ართულებს იმის გარკვევას, მუშაობენ თუ არა თქვენი სტუდენტები რეალურად.

✓ ონლაინ სწავლების მსგავსად, დისტანციურმა სწავლამ შეიძლება გამოიწვიოს ეკრან-დამოკიდებულება.

დასკვნა. ახალი ტექნოლოგიები მნიშვნელოვან გავლენას ახდენენ სწავლის სისტემაზე, როგორც სწავლის მიწოდების, ასევე მოთხოვნის მხრივ: მაგრამ მხოლოდ ინდივიდს შეუძლია გადაწყვიტოს ისწავლოს და განავითაროს ცოდნის, უნარებისა და გაგების კომბინაცია. ტექნოლოგია ამარტივებს. თანამედროვე ტექნოლოგიების გავლენას და მათი ხელმისაწვდომობის სწრაფ გავრცელებას ყველასთვის, სხვა ტექნოლოგიების გავლენისგან განსხვავებით სწავლაზე, აჩენს ღრმა პრაქტიკულ კითხვებს სასწავლო პროცესის ყველა ეტაპზე. მოსწავლეს შეუძლია აირჩიოს სწავლის დრო, ადგილი და ტემპი. ელექტრონული სწავლება არის მოსწავლეზე ორიენტირებული სისტემა. მასწავლებელი დარჩება სწავლის მართვის აუცილებელ ხელმძღვანელად. ახალი ტექნოლოგიები მძლავრი ძალაა ამ მიზნების მისაღწევად, რადგან ისინი უზრუნველყოფენ ყველა ინფორმაციის ხელმისაწვდომობას. დღეს უფრო მნიშვნელოვანია მისი გამოყენების შესაძლებლობა. რამდენად განსხვავებულია ელექტრონული სწავლება? წარმოადგენს თუ არა ის ახალ პარადიგმას, არსებობს საგანმანათლებლო ტექნოლოგიების კვლევის ხანგრძლივი ტრადიცია, რომელიც ადარებს სწავლას „ჩვეულებრივი“ საშუალებებით და ტექნოლოგიების საშუალებით სწავლას. ონლაინ სწავლება საუკეთესოდ მუშაობს მასწავლებლებისთვის, რომლებსაც სურთ თავიანთი სტუდენტებისთვის სწავლის სხვადასხვა გზები ეფექტურად უზრუნველყონ.

საზოგადოების და ტექნოლოგიების ყველა დონეზე ღრმა ცვლილებები მოითხოვს ახალ საგანმანათლებლო პასუხებს. XXI საუკუნეში განათლების პარადიგმა, რომელიც ჩნდება, არის ქსელური სწავლება. გლობალურ ინტერაქტიულობაზე, თანამშრომლობით სწავლაზე და საგანმანათლებლო აქტივობებსა და რესურსებზე უწყვეტი ხელმისაწვდომობის საფუძველზე, ის უზრუნველყოფს მიდგომას, რომელიც ხაზს უსვამს საერთაშორისო კავშირებს და აყალიბებს მუშაობის, სწავლისა და პრობლემის გადაჭრის ახალ გზებს.

ლიტერატურა:

1. Coomey, M., Stephenson, J., 'Online learning: it is all about dialogue, involvement, support and control – according to research', Teaching and Learning Online, Kogan Page, London, 2001.
2. E-Learning: If We Build It, Will They Come?, American Society of Training Directors, ASTD and The MASIE Center, 2001, (at: <http://www.masie.com/masie/default.cfm?page=researcharticles>)
3. Spector, M., Foreword in: Steeples, C. and Jones, C., Computer Supported Cooperative Work, Springer, London., 2001.
4. Stephenson, J., 'Learner-managed Learning – an emerging pedagogy for learning online', Teaching and Learning Online, Kogan Page, London, 2001

Rusudan Gogokhia
European University
Tbilisi, Georgia

A typology of online and blended learning

Abstract

Along with the development of technology, the approach to traditional teaching methods is also changing. Nowadays, knowledge can be effectively acquired outside the classroom. This is thanks to e-learning and teaching methods based on it. The advantages of e-learning are undeniable. Technology facilitates continuous professional development for both the learner and the teacher. Research shows that online learning works best for educators who want to effectively provide different ways of learning for their students. Technology only makes the learning process easier. New technologies are a powerful force to achieve goals because they ensure the availability of all information. Today it is more important to be able to use it. E-learning may not require new theories of learning to account for learning experiences, but it does define a new learning paradigm. Based on global interactivity, collaborative learning, and continuous access to educational activities and resources, it provides an approach that emphasizes international connections and shapes new ways of working, learning, and problem solving.